

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY
SZÁZSZORSZÉP TAGÓVODÁJA

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készítette: A MIÓVI Százszorszép Tagóvodájának nevelőtestülete

Hatályos: 2024. szeptember 1.

2024.

Tartalom

BEVEZETÉS	2
1. HELYZETKÉP	2
1.1. ÓVODAKÉP	3
1.2. GYERMEKKÉP	4
1.3. PEDAGÓGUSKÉP	4
1.4. PEDAGÓGIAI ASSZISZTENSKÉP	5
1.5. DAJKAKÉP	5
1.6. SZÜLŐKKEL SZEMBENI KÍVÁNALOM	5
2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT	5
3. AZ ÓVODA ÁLTALÁNOS FELADATAI	9
3.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	10
3.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	12
3.2.1. BEFOGADÁSI TERV	13
3.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	14
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	15
4.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	15
4.2. TÁRGYI FELTÉTELEK	15
5. SZOKÁS- ÉS NORMARENDSZER	16
5.1. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	16
5.2. NAPIREND	16
5.3. NYÁRI NAPIREND	17
5.4. HETIREND	17
5.5. ÜNNEPEK, JELES NAPOK	18
5.6. MEGEMLÉKEZÉSEINK, ÜNNEPEINK	19
7. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	20
EGYÉB EGYÜTTMŰKÖDÉSI FORMÁINK	20
6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	22
6.1. JÁTÉK	22
5.7. VERSELÉS, MESÉLÉS	23
5.8. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	25
5.9. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	25
5.10. MOZGÁS	27
5.10. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	28
5.11. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	30
5.12. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	31
6. A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA	32
7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	33
8. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	34

BEVEZETÉS

A Miskolci Integrált Óvodai Intézmény Százszorszép Tagóvodájának sajátos arculatát tükröző, korszerű pedagógiai elvek és értékek mentén átgondolt, a hatályos jogszabályok figyelembe vételével elkészített pedagógiai programját tartja most a kezében.

„Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződéseken vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.”¹

Óvodapedagógusainkkal, pedagógiai munkát segítő munkatársainkkal közösen optimális feltételek megteremtésével, egységes pedagógiai program mentén neveljük, segítjük a gyermeki személyiség kibontakozását. Pedagógiai programunkban megjelenik óvodánk sajátos arculata. Óvodánkban minden azért van, hogy a hozzánk járó gyermekek boldogok legyenek. Társas kapcsolataikat jellemezze a bizalom, egymás elfogadása, tisztelete, szeretete.

1. HELYZETKÉP

A MIÓVI Százszorszép Tagóvodája a Szinva patak mellet, a város központjában helyezkedik el, leginkább társasházak övezik. Több mint ötven éve áll a családok szolgálatában. A kétszintes épület 1971-ben épült, két tornaszobával, esztétikusan berendezett, hangulatos csoportszobákkal, tágas játszóudvarral rendelkezik. 2023. szeptemberétől 6 csoportban összesen 150 gyermek elhelyezésére van lehetőség. Az óvoda épülete, udvara és berendezései szolgálják a gyermekek kényelmét, biztosítva fejlődésüket és egészségük megőrzését.

Szociokulturális szempontból a családok helyzete igen sokféle. Jelen vannak magasan képzett, jómódú családok és a hátrányos helyzetű családok is, többségében azonban a középréteghez tartozó családok gyermekeit neveljük. Ezt a sokszínűséget figyelembe véve pedagógiai fejlesztésünk kiemelt szempontja az egyéni és differenciált bánásmód.

Pedagógiai programunk megalkotása során abból indulunk ki, hogy

- a gyermeket, mint fejlődő személyiséget, szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, hátránycsökkentő szerepet töltenek be.
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben.

¹ 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

1.1. Óvodakép

Az óvodáskor meghatározó a testi, lelki, szellemi fejlődésre nézve. Óvodánk sajátos arculatához tartozik a gyermekközpontú, derűs, biztonságot sugárzó légkör, amely a hivatásukban elkötelezett pedagógusok, magas szinten végzett nevelőmunkájával párosul. Pedagógusaink munkáját áthatja a szereteten alapuló magatartás és a játékoság, amely fokozza a gyermek érdeklődését, a megismerés vágyát és a felfedezést örömet. Óvodánkat mindig is magas színvonalú szakmai munka jellemezte. Meggyőződésünk, hogy az óvodapedagógusaink módszertani szabadságát meghagyva, optimális feltételek megteremtésével segítjük a gyermeki személyiség kibontakozását.

Célunk olyan személyiség nevelése, aki nyitott a körülötte lévő világra, bízik a felnőttekben, elfogadja és tolerálja a másságot, nem ad teret az előítéletnek. Szeretnénk óvodásainkat optimista életszemléletű, alkalmazkodásra és megújulásra képes boldog gyermekként látni.

Az óvodai nevelésünk további célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Feladatunk, hogy gyermekek képességei önmagukhoz mérten optimálisan fejlődjenek, megfelelő ismeretanyaggal, képességekkel és készségekkel rendelkezzenek az óvodáskor végére. Gyermeki személyiség fejlesztését differenciáltan, életkori sajátosságoknak megfelelően, egyéni képességek figyelembevételével, játékos tevékenységeken keresztül törekszünk kibontakoztatni. A játék elsődlegességét hangsúlyozzuk. Előtérbe helyezzük a mással nem helyettesíthető szabad játékot, ami átfogó módon fejleszti a gyermeki személyiséget.

A **tehetségigéretekre épülő tevékenységeinkben**, mint pl. az „Ügyes kezek” csoportos tevékenységek során, a „Kreatív drámagyakorlatok” csoportos tevékenységek alkalmával, kiemelt fontosságot kapnak a művészeti értékek, a kreativitás erősítése. A gyermeki képességek, kibontakoztatása mellett a néphagyományörző szemléletmóddal, a néphagyomány őrző csoportunkban, valamint az „Így tedd rá!” népi játék, néptáncművészeti programmal hangsúlyt fektetünk hagyományaink ápolására, kulturális értékeink átörökítésére.

A gyermekek mindenkori érdekeit szem előtt tartva, hagyományait megőrizve követjük az Alapprogramban foglaltakat.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az **óvoda funkciói**: óvó-védő, szociális és nevelő-személyiségfejlesztő funkciók. Ezen funkciók hatására a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az **óvodai nevelésben alapelv**, hogy:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,

- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk,
- a szabad játék mással nem helyettesíthető kiemelt tevékenység.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

1.2. Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A személyiség szabad kibontakozásában, az esetleges hátrányok csökkentésében a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Hisszük, hogy minden gyermeket ugyanaz a magas színvonalú szeretetteljes nevelés illet meg.

Intézményünkbe járó gyermekek legyenek boldogok, kiegyensúlyozottak, kreatívak, nyitottak, érdeklődők a külső világ megismerésére, önállóak, együttműködők, pozitív énképpel rendelkezzenek, fogadják el a különbözőséget, rendelkezzenek szabály- és feladattudattal, tudjanak alkalmazkodni a változásokhoz.

Olyan gyerekeket szeretnénk nevelni, akik tele vannak élményekkel, tudnak nevetni, felfedezni, rácsodálkozni, őszintén megnyilvánulni, kellő empátiával rendelkeznek, társaikkal szemben együttérzőek, kapcsolódni tudnak a művészeti ágakhoz, így a zenéhez, irodalmi élményekhez, kézműves, alkotó tevékenységekhez.

1.3. Pedagóguskép

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Nevelőtestületünk a nevelőmunka sikerének és hatékonyságának érdekében szakmailag folyamatosan fejlődik. A nevelőtestületre jellemző a nyitottság, a szakmai megújulásra való törekvés és az önképzés igénye. Fontos számunkra, hogy figyeljünk egymásra, bízzunk egymásban és tanuljunk egymástól. Törekszünk a minőségi munka megvalósítására.

Óvodapedagógusaink feltétel nélkül szeretik, tisztelik a gyermekeket, a szülőket, elfogadják a különbözőséget. Jellemzi őket a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megújulásra való törekvés, egymás munkájának megbecsülése, elfogadása, segítése, tisztelete, együttműködés a közösen megfogalmazott célok elérése érdekében. Jellemző a jó munkahelyi légkör, kreativitás, hatékony problémamegoldás. Szakmailag elhivatottak, törekszenek megfelelni a társadalmi, oktatáspolitikai és szervezeti elvárásoknak. A gyermeki közösség aktív, tevékeny irányítói. Tudatosan alkalmazzák a közösségfejlesztés változatos módszereit.

- rendelkezik a hatályos jogszabály által előírt szakirányú végzettséggel korszerű elméleti tudáson alapuló ismeretekkel,
- folyamatos önképzési igény jellemzi,
- kommunikációja kulturált, pedagógiai, szakmai hozzáértését tükrözi,

- pedagógiai munkája tükrözi elhivatottságát,
- a kötelező dokumentációkat kellő szakmaisággal vezeti,
- a pedagógusétika követelményeit, munkafegyelem és közösségi együttműködés normáit megtartja,
- a humanista pedagógia elveit követi,
- megjelenése és viselkedése mindenkor pozitív értéket közvetít,
- képviseli a pedagógiai program szellemiségét,

1.4. Pedagógiai asszisztenskép

A gyermekcsoportok mindennapjainak segítői. Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait, annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában. Támogatóan segíti a beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermekeket a csoport életébe, ezáltal az egyéni bánásmódot igénylő gyermekek elfogadtatásában jelentős szerepe van. A gyermekekkel türelmes, szeretetteljes kapcsolatot ápol, segíti a személyiségük fejlődését. Tevékenyen vesz részt a gondozási feladatok ellátásában, szokások alakításában. gondoskodik a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről. Viselkedésével, beszédkultúrájával pozitív mintát ad, értéket közvetít. Aktív segítőként vesz részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában. Feladatuk továbbá a kiscsoportos fejlesztések és nevelési időn kívüli gyermekprogramok előkészítése, szervezése-

1.5. Dajkakép

Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait, annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában. Szokásrendszer alakításában személyes példaadásával erősíti a gyermekeket. Kommunikációja mind a gyermekekkel, mind a felnőttekkel megfelelő, példamutató. Munkavégzése során pontos, precíz, folyamatosan biztosítja az óvodai élethez szükséges higiéniai feltételeket. Aktív szerepet vállal a rendezvények lebonyolításában. Jellemzi a gyermekszeretet, empátia, mintaadás, együttműködés, tolerancia, problémamegoldás, szociális érzékenység, szakmai felkészültség.

1.6. Szülőkkel szembeni kívánalom

A szülők fogadják el, tiszteljék az óvoda értékrendjét, nevelési elveit, becsülik meg az intézményben dolgozók munkáját. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda pedagógiai programját, feladatait megismerjék, támogató légkört biztosítunk a szülők gyermeknevelési kompetenciájának erősítéséhez, családi vagy környezeti kockázati tényezők fennállása ellenére minőségi nevelést tudjon adni gyermekének.

2. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Ahogy a százszorszép nyitja ki szirmait és kezd el növekedni a napfény hatására, úgy törekszünk a gyermeki személyiség kibontakozásának segítői lenni.

Előtérbe helyezzük a mással nem helyettesíthető szabad játékot, ami átfogó módon fejleszti a gyermeki személyiséget. Szemléletmódunkat a gyermekközpontúság jellemzi. Önállóan gondolkodó, kreatív, kiegyensúlyozott gyermekeket nevelünk egyéniségüket szem előtt tartva.

Nevelésünk biztosítja a gyermekek számára az iskolába lépéshez szükséges készségek, képességek megszerzését, ugyanakkor megőrizzük az óvodapedagógia módszertanának alapértékeit. A gyermekek tudásvágyára, kíváncsiságára építve igyekszünk biztosítani a fejlődéshez szükséges feltételeket.

A változatos műveltségterületek átadását mindennapi beszélgetéssel, énekléssel, mesével, verssel, művészeti élménynyújtással kívánjuk elérni. Biztosítjuk a gyermekek spontán mozgásigényének kielégítését, emellett a tudatos mozgásfejlesztésen belül a nagy- és finommozgás gyakorlását.

Élményekben gazdag programokat szervezünk annak érdekében, hogy a természeti és társadalmi környezetet közelebb hozzuk a gyermekekhez.

A családdal együttműködve olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik bizalommal és szeretettel fordulnak társaik és a felnőttek felé, toleránsak, valamint elfogadják egymás különbözőségét.

Helyi sajátosságainkhoz alkalmazkodva igyekszünk minél színesebbé tenni óvodánk profilját.

- A **néphagyományőrző csoportban** a hagyományok éltetése beépül az óvodai nevelés teljes folyamatába és érzelmekre hatóan színesíti a gyermeki tevékenységeket. A népi kismesterségek, a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok megismertetése, az ünnepelni tudás képessége a családok együttműködésével valósul meg. Feladatunk a népi hagyományok gazdag tárházából a gyermekek korának megfelelő, számukra örömteli ingerek, élményeket adó és cselekvésre készítő elemek kiválogatása és azok nevelési folyamatba való illesztése.

A néphagyományőrzés gazdag lehetőségét kínálja a gyermekek sokirányú harmonikus fejlesztésének, lehetőséget ad a kreativitás kibontakoztatására. Nyitottságot teremt a természet felé. Barkácsolások során előtérbe kerülnek a természetes anyagok. A népi játékok meghatározó szerepet töltenek be. A gyermekmondókákon, népmeséinken keresztül erősödik az értelmi nevelés és ezzel párhuzamosan az anyanyelvi nevelés is. Népdalaink érzelmi motivációt indítanak el a gyermekekben, melyek esztétikai élményt nyújtanak és erősítik a nemzeti identitás tudat alakulását is.

- Óvodánk a 2020-2021-es nevelési évben pályázott a **Boldog Óvoda** címre, melyet sikeresen elnyertünk. A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Óvoda” és „Örökös Boldog Óvoda” cím elnyerésére. „A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötletet és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás korosztály számára.” Az óvodában Boldogságpercek csökkentik a gyermekek szorongását, miközben erősítik önbizalmukat, kiegyensúlyozottabbá válnak a gyermekek. A Boldogságprogram és a Pedagógiai Program óvodánk pedagógiai végcéljai, morális és funkcionális alapelveink, nevelési céljaink, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink összecsengenek a Boldogságprogramban megfogalmazott célokkal.

A mi céljaink

- a tolerancia, egymás elfogadása, a közösségi lét, szolidaritás,
- az önismereten alapuló öntudat, amely egyben a másik ember tisztelete is,

- a nyitottság, a kíváncsiság, a játék és az öröm jogának biztosítása, a szeretet,
- a problémamegoldás képességének kifejlesztése, mert tanulni csak az élethelyzetből adódó problémák megoldásával lehet, nélkül nem tud kifejlődni a jellem, a személyiség,
- az egymás iránti segítőkészség, tisztelet, együttérzés élményével gazdagodás a mindennapi gyakorlatban,
- a vitakultúra elemeinek /bírálat, önbírálat, ok-okozati összefüggések, a mások véleményére való odafigyelés, a nyelvi megformálás/folyamatos alkalmazása,
- minél szélesebb körű önkifejezési lehetőségek biztosítása,
- a saját lehetőségek értékes erőforrásként való megélése,
- az alapvető erkölcsi értékek megismerése, felismerése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása,
- a környezet egészére, önmagunkra irányuló helyes, pozitív irányú cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása,
- az identitásélmény/önismeret és autonóm világkép/kialakítása, illetve a mind jobb önismeret következtében az önépítés iránti igény felkeltése, fejlesztése,
- kitartás, céltudatosság és elkötelezettség a célok megvalósításában.

Tehetségigéretre épülő tevékenységeink

- Minden csoportunkban prioritást élvez a játék, mely a gyermekeinket segíti az életre való felkészülésben. A ma gyermekének életében is ugyanolyan helyet és szerepet tölt be a játék, mint az évszázadokkal ezelőtt élt gyermekek mindennapjaiban.

A játék örök és ezt támogatja, segíti az „Így tedd rá!” program is a népi játékok „vissza tanításával” és terjesztésével, mellyel szeretnénk segíteni a gyermekek fejlődését és harmonikus életének kialakítását. Észrevétlenül, utánzással elsajátítják a magyar néptánc alapjait, élményekhez juttatva őket nap, mint nap; megőrizve és tovább örökítve hagyományainkat, népi kultúránkat. Balatoni Kata programgazda gondolatán alapuló Így tedd rá! módszertan immár nemzetközileg is elismert népi játék, néptáncmódszertani program. Komplexitásának köszönhetően minden kompetenciaterület fejlődését segíti, támogatja. A szemlélet megértése, elfogadása, megélése, alkalmazása során a pedagógus és gyermek is olyan tapasztalatokkal, élményekkel, ismeretekkel találkozik, mely szinte észrevétlen beépül a mindennapi élet forgásába. Segít a belső fejlődésében, önismeretben, az önkifejezés által az érzelmek megélésének lehetőségét biztosítja.

Cél, hogy játékos formában, hagyományos népi játékokon keresztül fejlesszük a gyermekek mozgáskészségét, ismertessük meg velük a magyar néptánc alapjait. Mindeközben fejlődik a gyermekek mozgáskoordinációja, ritmusérzéke, zenei hallása, játékkészsége, szociális készsége. Fontos szerep jut az ugróiskoláknak, szimbólumoknak (tulipánok, dió), egyéb mozgásra készítő játékoknak (babzsák, gumi, korong, simi labda). A mondókák által fejlődik beszédképességük, szókincsük, párbeszédű játékokon keresztül a kommunikációs készségük. Kör-és ügyességi játékokon, feladatokon keresztül fejlődik a gyermekek memóriája, szabálytudatuk, szabálytiszteletük, önfegyelmük. A játékok dalanyagának szövegein keresztül gyarapodik szókincsük, szövegértési képességük. A mozgáson keresztül fejlődik térbeli tájékozódó készségük.

A hagyományos paraszti kultúrában a játék a teljes szocializációs folyamatot biztosította, tehát minden kompetencia terület fejlődésére lehetőséget adott, mindvégig a gyermekek korosztályi sajátosságainak legmegfelelőbbben. A tudásátadason túl azonban igen fontos szerepet töltött be a belső személyes fejlődésben is. A közösségben való lét az önkifejezés és az érzelmek megélésének lehetőségét is adta egész életen át. Ezeket a lehetőségeket kihasználva törekszünk tehetségigéreteink képességeit fejleszteni, és az óvoda közösségét összekovácsolni a különböző közös ünnepeink alkalmával és a mindennapokban.

Mind ehhez minőségi hanganyagokkal, és eszköztárral rendelkezünk, melyek körét folyamatosan bővítjük.

- Művészeti tevékenységeken keresztül a kreativitás, alkotó szemléletmód és cselekvés formálása elsődleges feladatunk. **„Ügyes kezek”** mikro csoportos fejlesztő tevékenységek alkalmával a gyermekeket sikerélményhez juttatjuk, megismerkednek különböző anyagokkal, technikákkal, egyedi alkotásokat hoznak létre. A kreativitás, az alkotó gondolkodás, a cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata. A kreatív emberek sajátossága a valami újat alkotás, a változások elindítása, az önálló egyéniség kifejezése. Óvodáskorban hihetetlenül nagy lehetőségek vannak a kreatív képességek kibontakoztatására. A művészet megismertetése, megszerettetése már az óvodáskorban elkezdődik. A művészeti nevelés az egyéniség színeinek kibontakoztatását is jelenti, éppen ezért arra törekszünk, a gyermek maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, akkor nyújtunk neki ehhez segítséget, ha ezt a gyermek kéri és igényli. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. Fejlődik szem- kéz koordinációjuk, finom-motorikai készségük, kreativitásuk, fantáziájuk, problémamegoldó képességük, önbizalmuk, szociális képességeik.
- **„Kreatív drámagyakorlatok”** keretén belül helyzetgyakorlatokkal tarkított drámapedagógiai fejlesztő elemeket és eszközöket alkalmazva vidám hangulatú foglalkozásokra van kínálati lehetőség. A drámafoglalkozás fejlesztő hatása hamar megmutatkozik a gyermekeknél a verbális és nonverbális kommunikációjukban, szókincsükben, nyelvgyakorlatok által az anyanyelv területén, memória és gondolkodási műveletek terén. Fejlődik elemi alapkészségük, így önállóságuk, szociális kapcsolatuk, empátia készségük. Önbizalom növelésére, szorongás- és feszültségoldásra is megoldást nyújt.

Foglalkozások során bővül szociális készségük, valamint saját énképük megismerésével foglalkoznak a drámapedagógus kolléga irányításával, emellett fejlődik hallásuk, szókincsük is. Erre több fajta játékos gyakorlat ad lehetőséget. Legfontosabb gyakorlat a tanítási dráma, ami egy már általuk ismert mese köré épül, mely fontos témát ecsetel, amit a gyermekeknek kell közösen megoldani, vagy megoldást találni rá. Ilyen fajta témák lehetnek pl. kudarc érzése, elhanyagoltság érzése, gyász feldolgozása, szülők válása, kisebbségek a csoportokban.

A tevékenységek eleje mindig egy boldog hálakörrel indul, ami így hangzik: „Ma azért vagyok hálás, mert...” Ezután olyan játékos gyakorlatsor következik, ahol komoly zenére kell önmagunkra és társainkra is figyelni. Ezt követően olyan játékokat, helyzetgyakorlatokat játszanak, amik az adott témáinkhoz kapcsolódnak. Játék közben a

gyermekek észre sem veszik, hogy milyen fontos témákat dolgoznak fel, mégis szívesen kapcsolódnak be és játszáknak el az ötletesebbnél ötletesebb jeleneteket.

A gyermekeknek zenei és ritmusfejlesztő játékokon keresztül lehetőségük van a szabad önkifejezésre. A zene jótékony hatással bír az idegrendszerre, feszültségoldó hatású és segíti a gyermekek tanulási alapkészségeit is a jövőben, valamint szókincsük is fejlődik, ami nagyban hozzájárul a nyelvi készség és szókincsük fejlődésében.

- Aktív résztvevői vagyunk a **Magyar Labdarúgó Szövetség OTP Bank Bozsik Intézményi programnak**, amely a gyermekek mozgásfejlesztésére, edzettségére, a sport megszerettetésére fektet hangsúlyt. Udvarunkon található műfüves focipálya további mozgáslehetőséget biztosít a csoportoknak, ahol biztonságos körülmények között a szabad levegőn játszhatnak labdajátékokat és egyéb mozgásfejlesztő tevékenységeket.
- **Úszás oktatásra** van lehetőség az 5. életévüket betöltött gyermekeknek. A program elsődleges célja az egészséges életmód megalapozása, ezáltal az életminőség javítása. Másodlagos célja, hogy a vízben biztonságosan tudjanak mozogni, legyen számukra jó érzés, hogy bárhol, bármikor is kerülnek vízbe uralni tudják ezt a közeget.

3. AZ ÓVODA ÁLTALÁNOS FELADATAI

Célunk, hogy az óvodánkban nevelt gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakoztatását elősegítsük, ideértve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is és a tehetségigéretű gyermekek fejlesztését is.

Feladatunk, hogy képességeik önmagukhoz mértén optimálisan fejlődjenek, megfelelő ismeretanyaggal, képességekkel és készségekkel rendelkezzenek az óvodáskor végére.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Fontosnak tartjuk a családi nevelés folytatását, kiegészítését és a gyermekek komplex nevelését, mindezt érzelmileg biztonságot nyújtó, kiegyensúlyozott légkörű, esztétikus környezetben.

Prioritást élvez az intézményünk falai közé járó gyermekek személyiségének fejlesztése. Az óvoda olyan élettér, ahol a gyermekek önfeledten tudnak játszani, tevékenykedni. A mi feladatunk ehhez a megfelelő feltételek biztosítása, a nyugalom megteremtése.

A 3-6 éves korú gyermek legegyszerűbb létformája a játék. Napi szinten, akár hét-kilenc óra játékszükségletet kell kielégíteni. Az óvodai ismeretszerzés éppen ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás. A játékon keresztül jut el az őt körülvevő világ megismeréséhez. Miközben énekel, verset mond, mesét hallgat, számol, rajzol, fest, barkácsol, kirándul, indirekt módon tanul. Önmagát bizonyos fókig ellátja, segít a felnőtteknek, így munkát is végez.

Az óvodapedagógusok pedagógiai, pszichológiai tudatossággal segítik a gyermekek testi-lelki fejlődését, biztosítják számukra az egészséges életmódot, érzelmi, értelmi nevelést. Ilyen közegben

nyitottsággal képesek a környezet hatásait befogadni, vagy másokat éppen elutasítani. Így alakul ki a megfelelő önbizalom és az ezek következtében mások felé irányuló bizalom.

Logopédiai szűrést követően rendszeres heti fejlesztést kapnak azok a gyermekek, akiknél a szakember hanghibát, beszédhibát észlel.

A szereteten alapuló, egyéni képességek kibontakoztatását segítő, tehetség felismerését támogató, egészséges életvitelt erősítő nevelést hangsúlyozzuk.

Az óvodánk kiemelt értékei az itt dolgozók szakma iránti elköteleződése, a kollégák partneri kapcsolata, a családdal való szoros együttműködés. Az óvodai élet lehetővé teszi, hogy a gyermekek boldogan, aktívan, cselekvően éljék meg mindennapjaikat, személyiségük kibontakozhasson, a világra, a környezetükre kíváncsivá, kutatóvá formálja jellemüket.

Arra törekszünk, hogy szeressék és becsüljék az életet, családjukat, erkölcsösen éljenek. Óvják egészségüket, mutassanak példát majdan gyermekeiknek. Őrizzék a hagyományokat.

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír - tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása;
- a gyermek állapotának megfelelő speciális, diétás – tejmentes, laktóz mentes, glutén mentes, diabéteszes – étrend biztosítása.

A gondozás és nevelés szoros egységet alkotnak. Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve nagy hangsúlyt kap az óvodai nevelésben az egészséges életmód kialakítása. Minden esetben a gyermekek életkorához, képességeiknek fejlettségéhez igazodva tervezzük, alakítjuk testi, lelki, gondozási, nevelési feladatainkat.

A gyermekek jó közérzetét biztosítja a testi szükségletek kielégítése. Mindennapi óvodai életünk része az egészséges életvitel kialakításában a gyermekek gondozása, mozgásigényének kielégítése,

tisztálkodás, fogmosás, öltözködés, pihenés, levegőzés, a napfény jótékony hatásainak kihasználása, a helyes táplálkozás.

Az óvodába lépés első pillanatától kezdve fontos feladatunknak tartjuk a gyermekek egészségének fenntartásához, zavartalan fejlődéséhez nélkülözhetetlen alapképességek alakítását, egészséges életvitel iránti igényük formálását. Az óvodába kerülő cukorbeteg gyermeknek vagy allergiás gyermeknek joga van állapotának megfelelő megkülönböztetett ellátásra, gondoskodásra, egészséges, biztonságos feltételeknek a megteremtésére, mely feltételnek óvodánk megfelel. Szükség esetén egy kolléga megfelelő információval rendelkezik, hogy szakszerű segítséget adjon.

Az óvodapedagógus és a gyermekek közötti meghitt, támogató, elfogadó viszony kialakítása meghatározó szerepet tölt be abban, hogy kedvező irányú változást érvényesítsünk a gyermekek és a családok egészségi állapotának formálásában.

Kiemelt célunk olyan attitűdök kialakítása, melyek elősegítik a gyermekek természet iránti felelősségérzetének létrejöttét, különös tekintettel a fenntartható fejlődésre és a környezetvédelemre. Mindezeket környezetbarát szokásaink és cselekvéseink határozzák meg.

Ennek érdekében feladatunk, hogy élmények és tapasztalások útján olyan környezeti kultúrához juttassuk a gyermekeket, melyek alapjai lehetnek felnőttkori gondolkodásuknak és életmódjuknak. Mindezek eszköze lehet a pedagógus környezettudatos magatartása - takarékoság, újrahasznosítás - a természettel való pozitív érzelmi viszony kialakítása, és a holisztikus szemléletmódot szolgáló újfajta pedagógiai módszerek alkalmazása: projekt pedagógia, konstruktivitás, kooperatív tanulás.

Különös figyelmet igényelnek a hátrányos helyzetű gyermekek. Szükség esetén együttműködünk az óvodai védőnővel. Szociokulturális háttérük feltérképezése után megelőző jelleggel szakemberek bevonásával egészítjük ki az egészségtudatos életmód alakításának folyamatát.

Várható fejlődés óvodáskor végére

- étkezési kultúrája kialakult, biztonsággal használja az evőeszközt, nyugodtan, jó hangulatban étkezik,
- fizikálisan egészséges, sokat mozog, ügyesedik, erősödik, kitartó a mozgásosjátékokban,
- harmonikusan együttműködik társaival, örömként éli meg a közös játékot, mozgást,
- nagymozgása, finommozgása, egyensúlyszelése összerendezett,
- ismeri és biztonsággal használja a mozgásos tevékenységhez szükséges eszközöket,
- szokássá válik a rendszeres, gondos tisztálkodás, fogmosás, szükség szerint használja a zsebkendőt, fésűt, szalvétát, önállóan használja a WC-t,
- segítség nélkül öltözködik, vigyáz környezetére, maga körül rendet tart, figyel a játékeszközökre,
- segít társainak, szükség esetén segítséget kér és elfogad,
- konfliktus helyzetben a legmegfelelőbb megoldást alkalmazza,
- ismeri, elfogadja, megérti a másságot, megbecsüli az értékességet, elfogadó a gyengeséggel szemben,
- szokás- és szabályrendszer ismeri, alkalmazza,
- a tevékenységekkel együtt járó veszélyforrásokat megismeri, elsajátítja az elvárható magatartásformákat.

3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Míndezért szükséges, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek,
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (például: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

A gyermekek egymás közötti kapcsolatának alakulásában lényeges szempont, hogy az óvodapedagógus bizonyos szabályokat, hagyományokat, alapvető emberi értékeket el tudjon fogadtatni a gyermekekkel, és ők ezeket megfelelően alkalmazzák. A kulturált viselkedési formák megtanítása során alakítjuk ki a gyermekekben az egymás és a felnőttek iránti szeretetet, tiszteletet, türelmet, a figyelmességet és a különbözőségek elfogadását. Feladatunk az udvarias, erőszakmentes, etikus viselkedés megtanítása, gyakorlása az adott közösségen belül, a helyes szokásrend kialakítása, az azokhoz való alkalmazkodás erősítése.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel. Igénybe vesszük logopédus, fejlesztő pedagógus segítségét.

Várható fejlődés óvodáskor végére

- kialakultak a társas együttélés szabályai, befejeződik az életkoruknak megfelelő szocializáció, kapcsolatteremtő képességei,
- felnőttekkel, gyermekekkel együttműködő, társaival képes kooperálni, feladatot megosztani, konfliktust megoldani,
- kudarctűrése életkorának megfelelő,

- együttműködő, befogadó, igényli a szépet,
- ismeri, betartja a közösségi viselkedési formákat, normákat,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek, képességeiknek megfelelően felismerik társaik igényeit, próbálnak alkalmazkodni hozzá.

3.2.1. Befogadási terv

A következő nevelési év kiscsoportosait és a szülőket már kora tavasszal szeretettel várjuk a beiratkozást közvetlenül megelőző időszakban meghirdetett nyílt játszó délelőttökön. A szülők és a gyermekek megismerkedhetnek az óvodánkkal, a leendő óvó nénikkel, a dadussal, a csoportszobával. Eltölthetnek egy kis időt a csoportokban, bepillantást nyerhetnek az óvodai életbe, hogyan is zajlik egy délelőtt az óvodában. A gyermekeknek apró kis ajándékkal kedveskedünk, amiről eszébe juthat, hogy ő már nemsokára óvodás lesz.

A beiratkozás alkalmával szintén várjuk a szülőkkal együtt a gyermekeket is. Májusban a szülők értesítést kapnak gyermekük felvételéről és az első szülői értekezlet időpontjáról.

Az első szülői értekezlet fontos a szülők és a mi számunkra is. Ez az első olyan színtér, ahol először találkozunk közvetlenebb körülmények között, ahol már tényleg minden arról szól, hogy milyen is lesz az óvodakezdés. Igyekszünk minden olyan információt átadni, amelyeken keresztül a szülők meggyőződhetnek arról, hogy mindent a gyermekükért teszünk, melyekből megismerhetik céljainkat, azokat a szokásokat, szabályokat, amelyek a közösségi élet során elengedhetetlenek. Megbeszéljük, hogy csak együtt tudjuk a gyermekeket átsegíteni a befogadás nehézségein, kérjük együttműködésüket az elkövetkezendő években is. Tájékoztatjuk őket a Pedagógiai Programunkról és óvoda házirendjéről.

Kiválaszthatják a jelüket is, ami az egész óvodai életüket végig kíséri. Ismertetjük részletesen a szülőkkal, hogy miként képzeljük el a befogadást. Nyitottak vagyunk feléjük, hogy érezzék, bátran kérdezhetnek, tanácsot is kérhetnek. Lehetőséget biztosítunk a családlátogatásra, időpontot egyeztetünk, amikor a leendő óvó nének saját otthoni biztonságos közegében ismerhetik meg a gyermekeket.

A befogadás minden gyermeknél más és más ütemben, az egyéni szükségleteknek megfelelően történik. Az első napon még rövidebb időre, majd folyamatosan hosszabb időre maradnak itt a gyermekek. A befogadás a közösségi élet alakulásának egész későbbi folyamatára is kihat. Sok türelmet, gyöngédséget igényel minden gyermek számára. A szokás- és szabályrendszer a napirendhez igazodik, rugalmasan alkalmazkodva a gyermekek életkori sajátosságaihoz. Velük együtt alakítjuk a szokásokat, napról napra folyamatos ismétléssel érjük el, hogy természetesen legyenek számukra a szokások, biztonságot nyújtson az állandó napirend, hogy el tudjanak igazodni a maguk módján a számukra teljesen új óvodai életben.

A gyermekek magukkal hozhatják kedvenc puha, az elválást és az elalvást segítő otthoni játékukat, az „alvókát”.

Célunk, hogy a gyermekek örömmel jöjjenek az óvodába, jól érezzék magukat, élvezzék, hogy a csoport tagjai, ahol mindig várják és szeretik őket, ahol megmutathatják és kibontakoztathatják egyéniségüket, egyéni képességeiket.

Az első pillanattól kezdve a szeretetteljes, derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtésével, bátorító neveléssel ösztönözzük őket az új dolgok megismerésére.

3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodában a napirend valamennyi pontját áthatja a nevelés és a fejlesztés. A gondozás, a játék és a beszélgetések során folyamatosan érik fejlesztő hatások a gyermekeket. Éppen ezért tekintjük az óvodai nevelés, nem csupán a foglalkozások feladatának az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítását.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai környezetben hallott beszéd tempójában, hangerejében, szókincsében, hangsúlyában és stílusában alkalmazkodjon az óvodás korosztály igényeihez, és legyen példaértékű. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Tudjuk, hogy az óvodás gyermek önmagán, saját tapasztalatain keresztül, tevékenységbe, játékba ágyazva sajátítja el az ismereteket, ezért azok átadásánál igyekszünk megtalálni a legoptimálisabb formát, módszereket és eszközöket ennek eléréséhez.

Az értelmi nevelés további feladatai

- egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) - alkotóképesség - fejlesztése.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása. Óvodapedagógusaink úgy szervezik a mindennapi óvodai életet, hogy a gyermeki gondolatok, megnyilvánulások szabad áramlásával gazdagíthassák a játékot. A gyermeki ötleteket beépítik a tanulási folyamatba, építenek a gyermekek felvetéseire és kérdéseire, ezzel is hozzájárulva az oldott légkör megteremtéséhez.

Várható fejlődés óvodáskor végére

- nyitott, érdeklődő, alapvető megismerési folyamatait tudatosan képes irányítani
- kialakul a tanuláshoz szükséges figyelve, fegyelve, monotóniatűrése
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről
- matematikai tartalmú ismeretekkel rendelkezik
- kialakulóban van kreativitása, problémamegoldó gondolkodása
- a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolába lépés idejére, életkori sajátosságuk révén, sérülési fajtájuk, annak súlyosságától meghatározottan képessé válnak az iskolai élethez szükséges testi, lelki, szellemi feltételeknek

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1 Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A pedagógiai munka megszervezésében az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap. Az eredményes munka eléréséhez elengedhetetlen, hogy figyelemmel kövessük a szükségleteket, a hiányt, valamint az adódó problémákat hatékonyan kezeljük és jelezzük a munkáltató felé.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

4.2 Tárgyi feltételek

Óvodánk épületeit, udvarait, kertjeit, berendezéseit úgy alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfeleljen testmértüknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Az épület 2019. évben energetikai felújításon esett át. Tárgyi feltételeink az elmúlt időszakban jelentősen sokat javultak. Tárgyi eszközeink tárolása a gyermekek biztonságát figyelembe véve történik. Egységenként két csoport gyermekei részére kialakított mosdó és öltöző áll rendelkezésre.

Törekszünk arra, hogy az óvoda tárgyi környezete egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak számára is. Csoportszobáink berendezése az adott csoport szellemiségét tükrözi.

Óvodáink tágas kerttel, játszóudvarral rendelkezik, füves és kavicsos területekre bontott. Játszóterünk korszerű, EU szabványnak megfelelő, biztonságos. Támogatói, szponzori segítséggel sikerült kicserélni a régi, elavult udvari játszóeszközeinket. Változatos mozgásfejlesztő eszközök, játékok állnak rendelkezésre – hinta, csúszda, mérleghinta, poly-ball, rugós játékok, mászóka, homokozó, műfüves pálya, kerékpározásra, rollerezésre alkalmas betonozott tér.

Csoportszobáink berendezése az adott csoport szellemiségét tükrözik, megfelelnek a rendeletben előírt feltételeknek. A berendezési tárgyak cseréje nehezen kivitelezhető, támogatói segítséggel pótolható, szükség esetén javítható.

Nevelő-oktató munkánkat elégséges számú technikai eszközök, IKT eszközök segítik. Különböző képességfejlesztő játékok állnak a gyermekek rendelkezésére. Jelentős számú szakmai és gyermekirodalmi könyvek állnak rendelkezésünkre. Zenei neveléshez, mozgásfejlesztéshez biztosítottak a megfelelő eszközeink. Taneszközeink már elavultak, fejlesztésre szorulnak.

A különböző tevékenységekhez szükséges felszerelések, fejlesztő eszközök, tornaszerek, szakkönyvek rendelkezésünkre állnak, eszköztárunk folyamatosan bővül. Kiemelt figyelmet fordítunk a mozgásfejlesztő eszközökre, így Mozgáskotta rendszerrel és többfunkciós mászókézzel is rendelkezünk., udvarunkon pedig egy műfüves pálya várja a mozogni vágyó gyermekeket.

Eszközeink

- megfelelő méretűek,
- környezetbarát anyagból készültek,
- biztonságosak,
- változatos tevékenységekre adnak lehetőséget

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek az óvodába lépésétől kezdve nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, harmonikus és boldog légkörben nevelkedjen. A gyermekek mindenkori érdekeit szem előtt tartva, hagyományainkat megőrizve követjük az Alapprogramjában foglaltakat.

5. SZOKÁS- ÉS NORMARENDSZER

5.1. Az óvodai élet megszervezése

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, amelyek növekvő időtartamú (5-35 perc) csoportos és differenciált tevékenységek szervezésével valósulnak meg.

Óvodapedagógusaink a csoportok arculatához igazodva építik fel, választják ki a számukra megfelelő szervezeti és időkeretet a tevékenységekhez.

Az óvodánk teljes nyitvatartási idejében szakképzett óvodapedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel. A féléves nevelési terv határozza meg a kialakítandó és elmélyítendő szokásokat. Annak értékelése alapján kerül megfogalmazásra a következő félév terve. A tervezés során figyelembe vesszük a gyermekek egyéni és a csoportok életkori sajátosságait.

A napirend kialakításánál a játék, a játékoság kiemelt szerepét hangsúlyozzuk. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek. Alkalmazkodunk az egyéni és életkori sajátosságokhoz.

5.2. Napirend

Időpont	Tevékenységek
7:00 – 9:00	Játék, szabadon választott tevékenység, játékba ágyazott fejlesztés, reggeli
9:00 – 11:30	Udvari, csoportszobai játék, játékba ágyazott tevékenység, mindennapos mozgás
11:30 – 13:00	Készülődés az ebédhez, ebéd, testápolás, tisztálkodás
13:00 – 15:30	Pihenés, folyamatos ébredés, testápolás, uzsonna
15:30 – 17:00	Játék, szabadon választott tevékenység

Napirendünk alkalmazkodik az egyéni és életkori sajátosságokhoz. A napirend keretet ad a játék, a játékba ágyazott fejlesztés és a gondozási tevékenységek folyamatosságának. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

5.3. Nyári napirend

Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél lehetőséget ad a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadon élvezzék, közben legyen lehetőségük változatos tevékenységekre, közvetve kompetenciáik fejlesztésére.

Időpont	Tevékenységek
7:00 – 12:00	Párhuzamos tevékenységek: játék a szabadban, reggeli, zuhanyozás, napozás, egyéb szabadon választott tevékenység, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység.
12:00 – 13:00	Előkészület az ebédhez, ebéd, testápolás, tisztálkodás
13:00 – 15:30	Előkészület a pihenéshez, pihenés, folyamatos ébredés, testápolás, uzsonna
15:30 – 17:00	Játék, szabadon választott tevékenység

5.4. Hetirend

A hetirendben az Alapprogramban is meghatározott tevékenységek váltják egymást, ügyelve a tanulás lehetséges formáinak és módszereinek változatos alkalmazására. Figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteit. Ennek tervezése a közös programrészen megfogalmazott elemekkel megegyezően történik és a nevelési év kezdetétől a végéig /szeptember 01-augusztus 31-ig/ tart. A játékos tapasztalatszerző foglalkozásokat többségében kötetlen formában szervezzük.

A hetirend kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteit. Fontosnak tartjuk, hogy a különböző tevékenységi formák kiegészítsék egymást, épüljenek egymásra, lehetőséget adva egy téma sokoldalú megközelítésére.

Heti rendszerességgel szervezünk a gyermekek számára

- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése tevékenységeket

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomán követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál. A csoportok tervező munkájának alapja a Pedagógiai Programunk. Meghatározó tényező a csoportok összetétele, a gyermekek életkora, egyéni fejlettségük.

A csoportok tervező munkáját a 2018-2019-es nevelési évtől használatban lévő OVPED rendszer (elektronikus napló) támogatja.

A rendszernek a célja az óvodai adminisztráció, naprakész információk biztosítása, egyéni-csoportos fejlesztési tervek elkészítése, értékelése, gyermeki fejlődés nyomán követése volt. A rendszer támogatásával egyéni fejlesztési tervet készítettünk az itt fellelhető kérdőívek alapján. A kiértékelt kérdőíveket fél évente a szülők számára is elérhetővé tettük. A kapott értékelési

eredményekből egyéni fejlesztési terv alapján az OVPEd rendszer a gyermekek részére fejlesztő játékokat kínál. A csoportba tartozó gyermekek egyéni fejlesztési terveinek összesítése alapján állt össze a csoport fejlesztési terve.

2023-2024-es nevelési évtől az OviKréta digitális rendszer kerül bevezetésre, mely szerkezetében, funkciójában hasonló, mint az eddig használt OVPEd digitális napló.

A digitális csoportnapló tartalmazza

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a háromnégyéves, a négy-ötéves, az öt-hatéves a hat-hétéves gyermekek számát, SNI, BTMN gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődei ellátásban részesültek,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat, a szervezési feladatokat, a tervezett programokat és azok időpontjait,
- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit,
- az értékeléseket, fejlesztési tervet, a gyermekek fejlődésének nyomon követését dokumentáló személyiség naplót,
- a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt,
- feljegyzést a csoport életéről.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

5.5. Ünnepek, jeles napok

Óvodai ünnepeink, jeles napjaink színesítik óvodánk életét. Lehetőséget nyújtanak a családokkal való találkozásra, beszélgetésekre. Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy tartalmi, formai megjelenítésük a gyermekek számára érthetőek, élménnyel telítettek, és értékközvetítőek legyenek.

A szülők maguk is részesei lehetnek különböző tevékenységeknek. Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda az együttműködés során tisztázza a szülővel, hogy melyik ünnep, hagyomány mikor és milyen mélységben illeti meg a szülői házat.

Hagyományként szerveződik minden nevelési évben a szülők kikapcsolódását és közösségi formálódását segítő alapítványi est, gulyás parti és családi nap és ünnepekhez kapcsolódó kézműves foglalkozások szülőkkel együtt.

Kirándulásainkat a szülő és a gyermek együttes részvételével valósítjuk meg annak érdekében, hogy az óvoda és a család kapcsolata a kölcsönös tisztelet jegyében elmélyüljön. Különösen kedveltek az úgynevezett kalandtúrák, állatparki látogatások.

Az egészséges életmód és természetszeretetre nevelés jegyében, valamint a szülőföldhöz való kötődés alapjaként alkalmanként szervezünk az óvodai közösség egészét érintő kirándulásokat is.

A születésnapok, névnapok megünneplése csoportonként eltérő szokásokkal zajlik, az óvodapedagógusok belátása alapján a gyermekek érzelmi igényeit, a csoport szokásait figyelembe véve.

5.6. Megemlékezéseink, ünnepeink

Zene Világnapja	Október 1.
Állatok Világnapja	Október 4.
Egészség hónap	Október hónap
Márton napi ludasságok, lámpás felvonulás	November 11.
Adventi süti vásár	November 30.
Adventi gyertya gyújtás	Adventi időszak négy hétfői napján
Mikulás ünnep	December 6.
Karácsonyi ünnep	December 16-22.
Farsang	Február hónap
Ovi hívogató	Március hónapban két alkalommal
Nemzeti ünnepünk	Március 15.
Boldogság világnapja	Március 20.
Víz világnapja	Március 22.
Húsvét	Mindenkori naptári évnek megfelelően
Föld napja/Nagyszülők napja	Április 22.
Anyák napja	Április utolsó hete- Május első hete
Apák Napja	Április-Május
Madarak és fák napja	Május 10.
Gyermek heti programok	Május utolsó hetén
Évzáró rendezvények csoportonként	Május közepétől Június közepéig eső időszakban

A fenti események szervezése évenként változik: csoport szintű, óvodaszintű, szülőket is bevonó keretek között, az adott nevelési év éves munkatervében megjelölt formában (anyagi források, aktuális célok, időjárás, egészségügyi helyzet stb. függvényében).

6 Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Óvoda és a társintézmények (bölcsőde, iskola) kapcsolata

Az óvodáknak előre látóan arra is gondolni kell, hogy már korábban – az óvoda szolgáltatásainak igénybevételét megelőzően – képet kell kapni a majdani szülők elvárásairól. Nem lehet az intézmény számára közömbös, hogy melyik intézmény szolgáltatásait veszik igénybe egy-két év múlva.

A nevelőmunka összehangolása és a bölcsődéből óvodába, illetve óvodából iskolába történő zavartalan átmenet érdekében, a folyamatos, összehangolt kapcsolatrendszer kialakítását eredményezi.

A **bölcsőde** – óvoda kapcsolatában fontos a kölcsönös nyitottság és a folyamatosság biztosítása a gyermekek biztonságérzetének megőrzése érdekében.

Az óvoda – **iskola** eredményes együttműködésének kulcsa a folyamatos kommunikáció és információáramlás. Az óvodapedagógus tegyen meg mindent annak érdekében, hogy az iskola megkezdése előtt lévő óvodás érdeklődéssel, örömmel, teli várakozással induljon el az első osztályba.

Az intézményi programban említett kapcsolattartási formákon kívül, - a kiemelt területünknek megfelelően törekszünk a helyi sajátosságok adta kulturális lehetőségek hatékonyabb kihasználására pl.: Színházi gyermekdarabok, Bábszínházi előadások látogatása, vendégművészek meghívása, hangszerek bemutatása.

Egyéb együttműködési formáink

Kapcsolat Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatával (fenntartó)

- Közös szakmai munka
- Közös program

Kapcsolat a családdal:

- Beszélgetés
- Beiratkozás
- Családlátogatás
- Befogadás
- Szülői értekezletek
- Fogadóóra
- Nyílt napok

-
- Óvodai ünnepek, rendezvények
 - Közös programok (kirándulás, színház, kísérés stb.)

Kapcsolat a bölcsödével:

- Egymás nevelési elveinek megismerése
- Közös programok
- Egymás munkájának megismerése

Kapcsolat az iskolával:

- Közös szülői értekezlet
- Egymás nevelési elveinek megismerése közös megbeszélések során
- Közös programok

Kapcsolat más óvodákkal, lehetőség szerint a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményeinek egyikével is:

- Egymás nevelési elveinek megismerése
- Közös programok
- Egymás munkájának megismerése

Kapcsolat a B.-A.-Z. Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Miskolci Tagintézménnyel:

- Személyes kapcsolat felvétele
- Dokumentumok elemzése

Kapcsolat a MESZEGYI - vel és a Gyámügyi Hivatallal:

- Személyes kapcsolat felvétele
- Esetmegbeszélések
- Egymás munkájának megismerése
- Visszajelzések

Kapcsolat civilszervezettekkel:

- Személyes kapcsolat felvétele
- Esetmegbeszélések
- Egymás munkájának megismerése
- Visszajelzések elemzése

Kapcsolat az egészségügyi szervekkel (védőnő, fogászat):

- Szűrések
- Esetmegbeszélések

Kapcsolat sportlétesítményekkel:

- Versenyek
- Sportfoglalkozások

Kapcsolat a gyermek programokat ajánló közművelődési intézményekkel (színház, bábszínház, múzeum, kiállító terem):

- Előadások, kiállítások
- Jeles napok

7 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

A tevékenységek anyagát úgy állítjuk össze a tervezés során, hogy napról napra, hétről hétre gazdagodjon, bővüljön a gyermekek tudástára. Igyekszünk a tanultakat minél több szempontból és formában feldolgozni, így folyamatosságot biztosítunk a tevékenységek között. A tevékenységformákon keresztül a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartva, gyermekközpontú óvodai élet megteremtésével, a családi nevelésre alapozva, illetve azt kiegészítve gondoskodunk megfelelő műveltség tartalmak közvetítéséről. Az óvoda helyiségeit az aktuális időszakhoz, témához illeszkedően dekoráljuk, formálva a gyermekek ízlésvilágát. Arra törekszünk, hogy óvodásaink magabiztos, kreatív, problémamegoldásra és önkifejezésre képes gyermekek legyenek.

7.1 Játék

Kisgyermekkorban a játék a gyermek számára a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenység. Elemi pszichikus szükséglete, melynek naponta, visszatérő módon, lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. Éppen ezért a játék az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Óvodapedagógusként törekednünk kell arra, hogy ezt a folyamatot sokoldalúan támogassuk. A gyermek az őt körülvevő világról szerzett tagolatlan benyomásait a játékában rendszerezi és dolgozza fel, így válik kiemelten jelentős, egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységé. Ezért az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyát. Az óvodai napirendben, időbeosztásban, a játékos tevékenység szervezésben meg kell mutatkoznia a szabad játék érvényesülésének, kiemelt jelentőségének. Az óvoda fontos szerepet tölt be ezen a területen is a gyermek életében.

Célunk: a gyermek harmonikus fejlődésének elősegítése és az elmélyült játék kibontakozásának támogatása

Feladataink:

Szükség van egy részről az óvodapedagógus játéktámogató hozzáállására. Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja a gyermek számára a kitartó és élményszerű, elmélyült játékot:

- Feltételteremtő tevékenység
- Igény szerinti együtt játszás
- Támogató, serkentő, ösztönző magatartás
- Indirekt akciók

Ezen kívül az óvodapedagógusnak ismernie kell a gyermeki játék különböző szükségleteit, azok megfelelő beazonosítását az adott gyermekcsoportban (interaktivitás alapú játékszükséglet, hipotézis központú játékszükséglet, átváltozás centrikus játékszükséglet, szabályozás centrikus játékszükséglet, tér fókuszú játékszükséglet). Ezzel összefonódva megjelennek a tárgyi feltételek, melyek a gyermeki játék kibontakozására adnak lehetőséget, illetve feltételteremtő szereppel is bírnak. Az óvodában a gyermek számára biztosítani kell elegendő teret és időt az elmélyült és kitartó játékhoz. A gyermeki játékszükséglet kielégítését, a fantázia kibontakozását és a gyermeki játék különböző formáit (gyakorló játék, konstruáló játék, szimbolikus játék, szabály játék) elősegítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség.

Várható fejlődés az óvodáskor végére:

- az életkori sajátosságoknak megfelelő játékkal játszanak
- elmélyülten, örömmel, kreatívan, szabad képzetársításokat követve játszanak
- szociális kompetenciáik fejlődnek – képesek az együtt játszásra, kompromisszumkötésre
- szabálytudatuk, kudarctűrő képességük fejlett, a közösen felállított szabályokat képesek betartani
- képesek önállóan játékot kezdeményezni vagy bekapcsolódni mások játékaiba
- társaik és a felnőttek elképzeléseit megértik, törekszenek megfelelni környezetük igényeinek
- képesek szerepjátékokban a felvett szerepet eljátszani, megjeleníteni
- logikusan, kreatívan képesek problémát megoldani
- önállóan oldják meg a váratlan helyzeteket

Tevékenységformáink, melyek heti rendszerességgel megjelennek a mindennapokban:

- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése foglalkozásokat

7.2 Verselés, mesélés

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének legfőbb eszköze. A mese különösen alkalmas az óvodás korú gyermek szemléletmódjának és világgépének kialakítására. A mesék által a gyermek előtt feltárulnak a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyai, a lehetséges viselkedésformák. Visszaigazolja a gyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást is kínál. Mágikus világgépe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. Éppen ezért rendkívül fontosnak tartjuk a szülők szemléletének formálását, a bensőséges kapcsolatot feltételező és alakító mesélés iránt.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. A mozgással összekapcsolt

mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. A ritmus, a mozdulatok és szavak egysége érzéki-érzelmi élményt nyújt. Óvodánkban művészi értékű, elsősorban magyar irodalmi alkotásokkal ismertetjük meg a gyerekeket. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag, jó és erős alapot biztosítanak a mindennapos mondókázásnak, verselésnek. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Az óvodai irodalmi nevelés a gyermeki irodalom változatos anyagára építve hozzájárul a gyermek egészséges lelki fejlődéséhez (érzelmi, esztétikai, erkölcsi, közösségi, kommunikációs). Gyermekkorban az ön- és világmegértés alapja a játék és a mese.

Célunk

A versek mesék megismertetésével, változatos módszerekkel, eszközökkel történő megjelenítésükkel a cél:

- élményt adni a gyerekeknek magukról és a világról: az önkifejezés, önismeret segítése; a világ megismerése, a látószög növelése -- „érti, éli, meséli” (Bajzáth Mária)
- az irodalom iránti fogékonyság és az olvasóvá nevelés megalapozása;
- kultúraátadás (közösségi értékek, normák);
- az érzelmi intelligencia fejlesztése;
- esztétikai tapasztalatok (mindennapi és művészi) biztosítása;
- a fantázia működésének segítése
- örömmel beszélés: a nyelvi kifejezőkészség fejlesztése; magabiztos és igényes nyelvhasználat;
- közös, szociális élmény biztosítása

Feladatunk

- Kellemes, nyugodt, érzelem gazdag légkör kialakítása
- A könyv, az irodalom élményének biztosítása, az olvasóvá nevelés megalapozása

Az irodalmi alkotások megjelenítéséhez, élménykibontakoztatásához anyagokra, eszközökre, megfelelő helyre és elegendő időre van szükség. Az irodalmi alkotások dramatizálása által fejlődik a gyermek produktív fantáziája. A bábjátékokban rejlő lehetőségek inspirálják, motiválják a gyerekeket. Az élménynyújtást kötetlen formában szervezzük a nap folyamán bármikor, komplex módon gondolkodva, amikor a hangulat, tevékenység, aktivitás, hely lehetővé teszi, a csoportban kialakított szokásoknak megfelelően.

Várható fejlődés az óvodáskor végére

- igénylik a rendszeres mesehallgatást és szívesen idéznek fel meséket, mondogatnak mondókákat, verseket
- rögzülnek a mesehallgatáshoz kötődő szokások
- felismerik a klasszikus népmesei kifejezéseket, közmondásokat
- szeretik, becsülik, örömmel lapozgatják a könyveket
- szívesen élik újra az élményeiket akár bábozás, dramatizálás segítségével

- mesehallgatás közben képesek a belső képalkotásra.

7.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Csoportjaink életében valamilyen formában minden nap megjelenik az ének és a zene, hiszen feszültségoldó hatású, több területet fejleszt egyszerre a memóriától a testsémán át a közösségi érzékig. Segítségével valamennyi területet fejleszthetjük (pl. légzés, artikuláció, szövegértés, mozgás és beszédritmus). A dalok, mondókák anyagát hozzákapcsoljuk tevékenységeinkhez, környezetünk jelenségeihez, hangulatfokozó, konfliktust megelőző, megoldó eszközként is alkalmazzuk.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A játékdalokhoz, mondókákhoz természetes módon kapcsolódik a zenei ritmusérzék - ütem, ritmus, tempó, zenei hallás - tiszta éneklés, dinamika, hangsín, zenei emlékező- és reprodukáló képesség, belső hallás, zenei formaérzék fejlesztése.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának, zenei ízlésvilágának alakításában. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával, fejlődik zenei hallása, kialakul éneklő kedve. A zene segítségével, énekléssel, mondókázással erősödik testi-, lelki-, szellemi harmonizációja.

Várható fejlődés az óvodáskor végére

- a gyermeknek kialakul az igénye a zenére, mondókázásra, egy-egy adott helyzetben felszabadultan, örömmel játszanak dalosjátékot, énekelnek, kezdeményeznek énekes játékokat
- mondókázás, babázás, lovacskaós játékok, saját maguk örömeiből fakadóan való éneklése
- zenei hangszerekkel közösen és örömmel zenélne
- alapvető zenei képességek kialakulása: zenei hallás, zenei ritmusérzék, belső hallás, zenei formaérzék elsajátítása
- zenei tapasztalat szerzése a különböző magyar hagyományú időszakokból

7.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti

szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képiplasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzetének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket a különféle eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és változatos eljárásaival. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen rendelkezésre állnak az eszközök, anyagok, amivel a gyermeki fantáziának megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak. Célszerű az alkotó tevékenységek és a munkatevékenységek összehangolása, hiszen a szabad, önálló tevékenykedés gyakran jár együtt viszonylagos rendtelenséggel. Szokásrend alakításával lehet képessé tenni a gyermekeket környezetük rendben tartására.

Az ábrázolás sokszor helyettesíti a szóbeli a kommunikációt, a gyermekek könnyebben, látványosabban tudják kifejezni érzéseiket, gondolataikat. Fontosnak tartjuk valamennyi gyermek munkájának, alkotásának elismerését, tiszteletben tartását.

A tevékenységek megszervezéséhez pedagógiai alapot adhatnak az évszakok változásai, a természet szépöségei, tárgyai, a gyermekek által megérthető világ eseményei. Az ünnepek, jeles napok érzelmileg is közel állnak a kisgyermekhez, így ugyancsak hasznosíthatóak a kreatív kézműves tevékenységek során.

Fontosnak tartjuk az elfogadás, a tolerancia biztosításával a gyermeki munkára értéként való tekintést. Az ötlettől a megvalósításig főként dicséretet, buzdítást, elismerést, bátorítást, útmutatást várnak a gyermekek. Célunk ezen a képességterületen továbbra is a tehetségigéretnek felismerése és a gyermekek továbbfejlesztése, a gyermeki alkotóképeség és önkifejezés felébresztése, az alkotások során alakuljon tovább személyiségük, érzelmi intelligenciájuk, szociális érzékenységük.

Várható fejlődés az óvodáskor végére

- szívesen és önként vesznek részt többféle vizuális tevékenységekben
- vizuális tapasztalatokkal rendelkeznek, változatosformában egyéni kifejező módon, kreatívan reprodukálják élményeiket, elképzeléseiket
- változatos technikai ismereteikkel képesek alkotni, megjeleníteni meséket, játékokat, fantáziájukban megtervezett eszközöket stb
- tevékenységek közben képessé válnak együttműködni társaikkal

- síkban, térben jól tájékozódnak

7.5 Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho-motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődéskedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A gyerekek egészséges fejlődésének érdekében megteremtjük azokat a feltételeket, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, növelik a szervezet teherbíró, ellenálló és alkalmazkodó képességét. A különböző mozgások elsajátításának folyamatát a gyermekek mozgástapasztalatára, játékos kedvére építjük. Szem előtt tartjuk, hogy a mozgás tevékenység legértékesebb anyagai a játékok, mert nem csak a mozgások kombinációira adnak alkalmat, hanem új meg új tapasztalatok szerzésére is. Az óvodapedagógus biztosítja, hogy az adott gyakorlatot mindenki saját képességei szerint hajtsa végre.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban – megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására. Kiemelt figyelmet fordítunk az udvari játékokra, időjárásnak megfelelően a lehető legtöbb időt töltjük a szabad levegőn, illetve gyakran szervezünk különböző mozgásfejlesztő tevékenységeket az udvaron.

Az irányított mozgásfejlesztés alkalmával lehetőséget teremtünk tudatosan szervezett testedzésre, a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak megfelelő komplex képességfejlesztésre.

A szervezett tevékenységek során fontos feladatunknak tekintjük, hogy tovább fejlesszük a korábban kialakult kezdeményező kedvet, önállóságot, bátorságot, kitartást, egymás segítségét, alkalmazkodó képességet, ácsok sikereinek elismerését.

A gyermekek számára érvényes ajánlások, hogy a hibákat gyakorlat közben a helyes mozgás dicséretével javítjuk, a hibajavítást tapintatosan végezzük, a bátortalanabb, vagy ügyetlenebb gyermekeknek segítünk, törekszünk a pozitív megerősítés használatára.

A tervezésnél é levezetésnél szem előtt tartjuk a csoport egészségi állapotát, egy-egy gyermek fáradékonyágát és fejlettségi szintjét. Kihasználjuk a környezeti felételek adta lehetőségeket. pl.: tornaterem, udvar, műfüves pálya, mozgásfejlesztő eszközök.

Várható fejlődés az óvodáskor végére

- Mozgásuk összerendezetté, megfelelő ritmusúvá válik
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak
- Fejlődik tér és idő tájékozódó képességük
- Megszeretik és igénylik a mozgást
- Egyéni-, csoportos-, sor és váltóversenyt játszanak az óvodapedagógus segítségével és a szabályok pontos betartásával
- Megértik az egyszerű vezényszavakat
- A természetes járást, ütemes járással váltakoztatják
- 20-30 métert képesek futni
- Neki futással, tetszés szerinti akadályt átugranak, ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják
- Kis labdát dobnak távolba
- Labdát vezetnek helyben
- Egy kezes felső dobással célba dobnak

7.6 A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodai nevelés célja, feladata olyan szokások, szokásrendszerek és viselkedési formák kialakítása, amely lehetővé teszi, hogy a gyermekek harmonikus kapcsolatba kerülhessenek természeti és társadalmi környezetükkel, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezni a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Fontosnak tartjuk, hogy a környezeti nevelés során a fenntarthatóság gondolata hangsúlyosan megjelenjen, a természeti, a társas-társadalmi környezet fenntarthatósága (és ezen belül a fenntartható fejlődés, a fenntartható fogyasztás) érdekében szükséges ismeretek, magatartásminták, értékek és életviteli szokások bevezetése meginduljon, az óvodás korú gyermekek sajátosságaihoz igazodva fokozatosan egyre nagyobb teret kapjon.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő, biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A nevelés fontos feladata a szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, a helyi népszokások felelevenítésével. Feladat a pozitív magatartásmódok kialakítása, a környezeti kultúra iránti igény megalapozása, a gyermek közvetlen környezetében levő élővilág megismertetése és megszerettetése, az élő és élettelen környezeti tényezők közötti

leglényegesebb összefüggések megláttatása, a helyi adottságok, lehetőségek feltárásával, felhasználásával.

A külső világ tevékeny megismerése az egész óvodai - és óvodán kívüli – életet átszövi. Az udvari játék, a kiskert a kirándulások, séták megannyi lehetőséget nyújtanak a tervezett és a spontán ismeretszerzésre.

A tevékenységek sokrétű tapasztalattal segítik a gyermekek fejlődését, megalapozzuk a környezettudatos magatartásforma kialakulását a fenntartható fejlődés érdekében. A gyermekeknek változatos lehetőségeket biztosítunk a tapasztalatszerzésre, az ismeretek bővítésére, minden esetben az életkori sajátosságokat szem előtt tartva. Az udvar az év minden szakaszában olyan színhely, ahol a gyermekek megfigyelhetik a természet különböző jelenségeit, élőlényeit. Természetesen a kertben élő rovarok, kis állatok élete is a gyermekek szeme előtt folyik. Óvodapedagógusi feladat ezekre a gyermekek figyelmét felhívni, a természet szépségeit megmutatni. Az udvar tehát nem csak a játék színtere. Itt ismerkednek a gyermekek a kerti munkákkal, amiben megfelelő szerszámokkal ők is részt vehetnek. A közös program keretében tavasszal ültetett növényekről, virágokról folyamatosan gondoskodnak. Ebben a folyamatban ismereteket szereznek a növények életfeltételeiről, fejlődésükről, látják munkájuk eredményét.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyság és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy a kirándulások, séták alkalmával szerzett élmények és azok felelevenítése során meg tudják fogalmazni a természethez kapcsolódó gondolataikat, meg tudják jeleníteni ezeket alkotásaikban.

A matematikai tartalmú tapasztalatokat spontán és tervezett formában szerzi a gyermek. A tapasztalás során képességei fejlődnek. Az óvónő feladata, hogy biztosítsa a fejlődés feltételeit, építsen a gyermek kíváncsiságára, megfelelő tevékeny helyzetet teremtsen az élménygyűjtéshez, mérésekhez, ítéletalkotáshoz, a mennyiség, alak, nagyság és téri viszonyok fölismeréséhez, játékban való gyakorlásához, illetve kötött foglalkozásokon ezek rendszerezéséhez. Az életkornak megfelelő

gondolkodási műveletek, a rendezés, rendszerezés elsajátítása, a kötetlenül kezdeményezett, vagy kötötten szervezett foglalkozásokon történik. Alkalmazkodni kell a gyermekek egyéni tempójához, lehetőséget kell adni az egymástól való tanulásra, tapasztalatok és a gondolatok kicserélésére. Ki kell használni a páros tevékenységi forma, és a kiscsoportos foglalkozás előnyeit. Az óvónőnek törekedni kell arra, hogy a gyermeket a problémahelyzet és a probléma megoldása önmagában motiválja. A matematikai nevelés egy folyamat, melyet a tervezésben szem előtt kell tartani.

A matematikai problémák iránt felkeltjük az érdeklődést és kielégítjük a gyermekekben élő természetes kíváncsiságot, mindezt játéka, játékos feladatokba ágyazva, mivel az óvodás gyermek legjobban az érzékszervi, mozgásos, cselekedtető formában sajátítja el a matematikai összefüggéseket, relációkat.

Várható fejlődés az óvodáskor végére

- Elemi ismeretekkel rendelkezik növényekről, állatokról, természeti jelenségekről, a Föld védelméről, környezettudatos magatartásról, fenntartható fejlődésről, a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, amelyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükségesek.
- Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében
- Felismerik a napszakokat.
- Testsémája kialakult.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számolni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. fölé, alá, közé stb.)
- Képesek elemi ok – okozati összefüggések megértésére, egyszerű következtetésekre.
- Ismeretei megjelennek az aktív szókincsében

7.7 Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt napi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás.

A gyermek munkajellegű tevékenysége:

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Minden gyermeket olyan munkával bízunk meg, amely készségeit fejleszti és sikerélményhez juttatja. Célunk egyrészt az önkéntesség, másrészt a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek átélése.

7.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodás korosztály tanulásának igazi terepe a játék. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzáson alapuló, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Szabad játék során önálló tapasztalatszerzésre, belső és külső világ megismerésére van lehetőség. A játék egy rugalmas közvetítőterep, ahol a gyermek belső képi világa és a normákkal, szabályokkal teli külső világ találkozik egymással anélkül, hogy ez a gyermek számára konfliktust jelentene. A spontán szerzett ismeretek mellett megjelenik az óvodapedagógus által kezdeményezett, irányított játék tevékenység, mely magában hordozza a tanulás jegyeit is. Kisgyermekkorban a játék és a tanulás nem különíthető el. A játék elemei a gyermeki műveltség alkotórészei, különböző élethelyzetek, technikák, tanulási módok megjelenítési formái. Az tanulás nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzás, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- spontán játékos tapasztalatszerzés;
- játékos, cselekvéses tanulás;
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Várható fejlődés óvodáskor végére

- a gyermekek kíváncsiak, érdeklődőek, nyitottak a külső környező világra
- képesek bizonyos ideig elmélyülten tevékenykedni a választott vagy ajánlott dologgal
- egy-egy helyzetben önállóan döntenek
- játék során ötleteiket, elképzeléseiket, annak kivitelezési módját önállóan hajtják végre
- az elkezdett tevékenységben kitartóak, a játékot végig viszik, befejezik
- felnőttekkel, társaikkal képesek nyíltan, szorongásmentesen beszélgetni, megértik egymást
- képesek kompromisszumra, szeretnének környezetük igényeihez igazodva cselekedni

8 A TEHETSÉGGONDOZÁS MEGALAPOZÁSÁNAK ELVEI ÉS DOKUMENTÁCIÓJA

Fontosnak tartjuk a tehetségígéretű gyermekek felismerését és támogatását, hogy képességeik további fejlődésében segítségükre tudjunk lenni. Támogató légkört teremtünk és olyan játékos differenciáló tevékenységeket biztosítunk, amelyek a tehetséges gyermek speciális szükségleteit kielégítik.

A gyermeki fejlődés ezen szakaszában még nem minden területen mutatkozik meg a tehetség. Tapasztalataink alapján a mozgásos, zenei, matematikai, vizuális képességek terén fedezhetünk fel tehetségígéreteket. Az óvodai tehetséggondozás a tehetségígéreték megtalálásával kezdődik, majd a fejlesztés egyénre szabottan folytatódik. A fejlődést a gyermek egyéni fejlődését nyomon követő dokumentumban rögzítjük.

Az óvodás korosztály esetében a spontán és/vagy egy adott szempont szerint célzott megfigyeléseken alapszik a gyermeki személyiség megismerése.

Az óvodapedagógus feladatai közé tartozik a gyermekek fejlesztése, önmagukhoz mérten tehetségük kibontakoztatása, együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése, esélyegyenlőség biztosítása, átlagon felüli adottságok, kreativitásuk, motivációjuk felfedezése, tehetséggondozó programok biztosítása, alkotó szabadság, merészség légkörének megteremtése.

Mindezek érdekében az óvodapedagógusnak fel kell ismernie és gondoznia kell a tehetség-ígéretes gyermekeket, akár a csoportjában, akár külön foglalkozáson újszerű módszereket, egyénre szabott technikákat alkalmazásával. Biztosítani kell a megfelelő tárgyi feltételeket a fejlesztéshez, valamint be kell vonnia a szülőket a tehetségfejlesztő munkába, hogy velük együtt munkálkodva még hatékonyabban tudjuk megvalósítani a tehetséggondozást, és az ezzel kapcsolatos feladatokat, pl. iskolaválasztást.

Az óvodai tehetséggondozás céljai, a korosztályi sajátosságokból adódóan specifikusak.

- A tehetséges gyermek erős oldalainak fejlesztése mellett célunk a tehetséggel összefüggő, és az attól független gyengébb képességek fejlesztése, az egész személyiség támogatása.
- Megfelelő légkör kialakítása a csoportban annak érdekében, hogy az átlagot meghaladó képességű gyermek személyisége ne hogy elbizonytalanítsa, kisebbség érzéssel töltsen el a többi gyermeket.

- Kiegészítő tevékenységek keresése és biztosítása, melynek célja a feltöltődés.
- Elegendő pihenés biztosítása, szem előtt tartva, hogy a tehetséges gyermekek egy részének sokkal kevesebb az alvásigénye, mint a társaiknak. Így lehetőséget biztosítunk a pihenőidőben csendes tevékenység végzésére.

Segíteni kell az óvodapedagógusokat a tehetséggondozás megvalósításában. Fontos szem előtt tartani, hogy csak kreatív pedagógus képes kreatív gyermekeket nevelni és fejleszteni. Ezért elengedhetetlen az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos gazdagítása, pályázatok, előadások, hospitálások, bemutatók, tárgyi feltételek biztosítása.

9 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében az óvodapedagógus elsődleges feladata az, hogy segítse a gyermek alkalmazkodását az óvodai élethez. Megismerve a gyermek személyiségét, problémáját, erősségeit és fejlesztendő területeit, olyan differenciált tevékenységeket biztosítson, amelyek a gyermek egyéni fejlődését, a csoportba való beilleszkedését elősegítik.

A gyermekcsoportok megtapasztalhatják a másság elfogadásának élményét, megtanulhatják a segítő együttélés módját a különleges figyelmet igénylő társaikkal való együttlét során.

Intézményünkben vállaljuk az SNI, BTMN, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az értelmileg enyhén sérült gyermekek integrációját.

Óvodáinkban azokkal a gyermekekkel egyénileg is foglalkozunk, akik életkorukhoz képest lemaradást mutatnak valamilyen képesség, készség területén, vagy szociokulturális hátrányukat kompenzálni kell, az esélyegyenlőség érdekében.

Tehetség ígértű gyermekek képességeinek, készségeinek további fejlesztését feladatunknak tekintjük. Lehetőséget biztosítunk nekik arra, hogy a mindennapok során, cselekvéses helyzetekben személyiségük tovább fejlődhessen.

Célunk

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése és fejlesztése az óvodai csoportban integráltan, a programunkban meghatározott elvek és célok szerint, biztosítva számukra a speciális fejlesztés és a felzárkózás lehetőségét.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködő képességének fejlesztése a sikeres szocializáció érdekében
- A bennük rejlő tanulási potenciál kihasználása, problémamegoldó képességeik fejlesztése.
- Annak szem előtt tartása, hogy az elvárásaink minden esetben igazodjanak a gyermekek fejlődési üteméhez.
- Interperszónális kapcsolatok alakítása, annak érdekében, hogy e különleges bánásmódot igénylő gyermekek minél előbb és minél nagyobb mértékben integrálódjanak az óvodai csoportba, gazdagítva és színesítve azt.

Feladataink

- Olyan modell nyújtása és támogató légkör kialakítása, ami pozitív módon befolyásolja a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek személyiségfejlődését.
- Olyan speciális tevékenységek beépítése a mindennapi tevékenységekbe, melyek ezen gyermekek felzárkóztatását segítik elő.
- A gyermek családi hátterének megismerése, megfelelő tájékoztatás, tanácsadás, támogatás a szülőknek. A legmegfelelőbb kommunikációs csatornák és módszerek megkeresése, alkalmazása.
- Megfelelő vizsgálatok kérése (Nevelési Tanácsadó, Pszichológus, Logopédus)
- Olyan komplex (logopédusi, pszichológusi, orvosi, gyógypedagógusi) szakvélemények figyelembevétele, melyek segítségével jobban megismerhetjük a gyermeket, és a sérülésük struktúráját.
- A gyermekek sérülés-specifikus fejlesztése, megfelelő szakemberek segítségével, elősegítve ezzel a felzárkózást és a harmonikus személyiségfejlődést.
- A mindennapos fejlesztő tevékenységek megszervezése, a differenciálás, és az egyéni bánásmód elvének kiemelt alkalmazásával (mozgás-, vizuális-, akusztikus és taktilis érzékelés, értelmi képességfejlesztés, beszéd-, és kommunikációfejlesztés, megismerő folyamatok alakítása, önállóságra nevelés, szokás-, és szabályrendszer kialakítása, gyakorlása).
- A gyermekek bevonása a csoport mindennapi életébe, a közös tevékenységekbe, elősegítve a hozzájuk való kapcsolódást (az én-képük erősítésével, sikerélményt nyújtó megbízások adásával, példamutatással, ösztönző figyelemfelhívással).

Azoknak a gyermekeknek, akiknek speciális szükségletük kielégítése érdekében segítségére van szüksége, az óvoda külső szakember – gyógypedagógus – megbízásával biztosítja a szakszerű ellátást.

A BTMN-es gyermek fejlesztéséhez a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Miskolci Tagintézményének szakemberei megfelelő terápiát, fejlesztést nyújt.

10 A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá válik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi,
- lelki,
- szociális érettség,

amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermekkedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

MISKOLCI INTEGRÁLT ÓVODAI INTÉZMÉNY

Institúcia Integrovaný Materských Škôl v Miškovci

3534 Miskolc, Batsányi János u. 2.

Adószám: 15766115-2-05

OM azonosító: 028572

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.